

12. -27. april
Påskeinstallasjon med
Grete Refsum

SKJE DIN VILJE

Del I av installasjonen som lages i Nøtterøy kirke påsken 2014, tar utgangspunkt i et bønneledd i Fadervår som er den kristne tradisjons hovedbønn: La viljen din skje. Kunstuttrykket består av store bokstaver skrevet på gulvet under prekestolen, med knust glass fra vinflasker. ¹

JEG ER

Del II av påskeinstallasjonen tar utgangspunkt i det eldste definerte Gudsbegrepet i Bibelen der Gud gir seg til kjenne for Moses og sier: Jeg er den jeg er. Kunstuttrykket består av knust returglass som menigheten har samlet inn, bokstavene fremstår som fravær av masse.

DEL I - SKJE DIN VILJE

Personlig bakgrunn

Siden 1985 har jeg som billedkunstner arbeidet med påskemysteriet. Jeg har eksperimentert med ulike varianter av kors og krusifiks for å forstå og trenge inn i de evangeliske fortellingene om Jesu lidelse og død – og oppstandelse. Da jeg begynte dette arbeidet, var min forforståelse at påsken er vanskelig. Jeg satt mentalt fast i Langfredagens mareritt og klarte ikke komme videre til påskemorgen. På engelsk heter Langfredag Good Friday. Da jeg oppdaget dette, ble jeg først forvirret. Den gode fredagen: hvordan kunne lidelsen være positiv? Dette grublet jeg over.

I 10 år strevet jeg med å finne svar på spørsmålet og få frem formale løsninger som kunne symbolisere oppstandelsen og formidle gleden i påsken. Og til slutt syntes jeg at jeg hadde fått dette til på en for meg tilfredsstillende måte (1995). Det gode ved korsdøden – slik jeg ser det – var ikke at Jesus døde, men to ting:

- Jesus drepes fordi han holdt på ideene sine og nektet å gi seg. I henhold til evangeliefortellingen fikk han mange sjanser til å redde livet og unnsnippe, men han står på sitt (under forhørene og hos Pilatus) og nekter å stikke av (i Getsemane hage).
- Etter korsdøden skjer det noe. En kunne si at oppstandelsen er en virkning. Korsdøden blir symbolet på at døden ikke er det endelige, men begynnelsen på noe nytt og annet. Oppstandelsen er startpunktet for Kirken, Ecclesia, (fra gresk fellesskapet av de troende).

Dermed var jeg rede til å gå videre i mitt kunstnerskap og se på Kirkens liv og mitt eget som del av det.

Bønn

Det som karakteriserer Kirken er bønn, den kollektive utført i gudstjenestes liturgi (fra gresk leitourgia, folkets arbeid) og individuell bønn. Men hva er bønn? Disiplene spør Jesus hvordan de skal be. Evangelisten Lukas forteller:

En gang var han et sted og ba. Da han var ferdig, sa en av disiplene til ham:

”Herre, lær oss å be, slik Johannes lærte sine disipler.”²

Evangelisten Matteus skriver:

*Slik skal dere da be:
Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,
og tilgi oss vår skyld,
slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt og makten og æren i evighet.
Amen.³*

Herrens bønn

Denne evangelieteksten er grunnlaget for bønnen Fadervår eller Herrens bønn som er den viktigste bønnen i kristendommen fra opprinnelsen av og frem til i dag. Alle kristne kirker ber Herrens bønn som sin hovedbønn. Slik sett er

denne bønnen et økumenisk (fra gresk oikoumene, den bebodde verden) verktøy, som forener alle kristne kirker.

Ser vi på Fadervår (her i 2011-utgave),⁴ finner vi tre hoveddeler: 1) en inngang, 2) det vi ber om og 3) en avslutning.

- Henvendelse: *Vår far*
- Adresse: *i himmelen*
- Lovprisning: *La navnet ditt helliges*
- Positivt ønske: *La riket ditt komme*
- Underkastelse og aksept: *La viljen din skje på jorden slik som i himmelen*

- Vi ber om materiell overlevelse: *Gi oss i dag vårt daglige brød*
- Vi ber om tilgivelse: *og tilgi oss vår skyld,*
- Forhandling og forpliktelse: *slik også vi tilgir våre skyldnere*
- Vi ber om beskyttelse: *og la oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde*

- Lovprisning: *For riket er ditt, og makten og æren i evighet*
- La det være/bli slik: *Amen*

Hva betyr det å be?

a) Bønn er å henvende seg til og snakke med Gud

b) Bønn er å erfare Guds nærvær eller å være sammen med Gud

Å tro at bønn kan manipulere Gud og påvirke fremtiden slik vi ønsker, er overtro eller magi. Mange erfarer at hvor mye de enn ber, så rammer ulykke og død. Dermed vender de seg skuffet fra troen – den er jo bare tull! Men det er ikke slik bønn fungerer i kristen tradisjon. I et filosofisk, teologisk perspektiv er det eneste sikre som kan sies om bønnens virkning, at bønn påvirker den som ber.⁵ Og i kristen tradisjon kan en legge til at mange har erfart at bønn også virker på dem det bes for.

Ut fra denne måten å forstå bønn på, blir bønneleddet *La din vilje skje* det sentrale leddet i Fader vår. Ikke bare er det plassert midt i bønnen, men det er selve kjernen.

Den gamle norske (1744) ordlyden lød: *skje din vilje*. Dette er ganske skummelt. Det er å erkjenne åpent: *jeg* styrer ikke, det er det bare Gud som gjør. Og mer enn det: bønnen uttrykker eksplisitt *din* – ikke min – vilje bestemmer. *Skje din vilje* handler følgelig om å gi seg over til det som skal skje, som kommer utenfra, og akseptere at slik er det. Det er en overgivelse til å godta sitt livs vilkår slik det blir oss gitt, uten at vi selv har råderett over hendelsesforløpet.

Og i denne aksepten og overgivelsen kan det ligge en befrielse. Kirsten Brunvoll forteller om sin opplevelse under transporten til konsentrasjonsleiren Auschwitz i under annen verdenskrig (1944):

Jeg tenkte rolig og snakket rolig, men hele kroppen skalv, og det var ikke mulig for meg å bli rolig. Jeg var sikker på at lastebilene som nå hentet oss, kjørte oss like til gasskamrene. Plutselig orket jeg ikke mer å kjempe. Jeg sa til meg selv: er det så at jeg skal dø, så la meg dø. Skje din vilje. Momentant slappet

*jeg av. Skjelvingen opphørte, og jeg ble fylt av en lykkelig varme, overbevist om at hvis jeg døde nå, så var det fordi det var det beste for meg.*⁶

Skje din vilje

La din vilje skje eller skje din vilje består av tre ledd: et verb, et pronomen og et substantiv.

- Verbet uttrykker en handling, noe som vil komme.
- Pronomenet peker vekk fra meg mot en annen, et du.
- Substantivet viser til noe gitt, en vilje.

Oversettelsene til ulike språk vektlegger leddene noe forskjellig.⁷ Det latinske *Fiat voluntas tua*, blir på islandsk: *Værði vili þin*;⁸ og på engelsk: *Thy will be done*. Aksenten ligger litt varierende på hendelsen eller verbet, skje eller la skje, i betydningen bli (som i det latinske *fiat*) og på substantivet, viljen, som er den andres (din) og dermed ikke min. Vilje (latin *voluntas*, gresk *boúlesís*, å ville, tysk Wille, fransk *volonté*) er et ord som har i seg en mulighet for valg eller ulike løsninger.⁹ Uttrykket formidler uansett at den annens vilje går foran min, og den bedende ber om at dette faktisk må være slik.

Kunstnerisk prosess

Hvordan formidle påskebudskapet anno 2014 og i Nøtterøy kirke – en kirke opprinnelig bygget på 1300-tallet og viet til Maria? Etter reformasjonen (1536) har Maria-tilbedelsen blitt avvirket og Maria-alteret er fjernet. Den evangelisk Lutherske tradisjonen er sterkt knyttet til Ordet (Bibelens tekster). Jeg synes katekismetavlene fra etter-reformatorisk tid er vakre og tidsaktuelle. Dette er tavler med tettskreven skrift, som en periode erstattet billedlige fremstillinger av evangeliefortellingene. Det er denne tradisjonen jeg finner det naturlig å tilslutte meg i et rom som i Nøtterøy kirke. Men hva skal jeg skrive?

Siden det er påske, går jeg til den eldste beskrivelsen av hva som skjedde knyttet til Jesu død og oppstandelse. Teksten er skrevet av Paulus på 0050-tallet og lyder:

*For først og fremst overga jeg til dere det jeg selv har tatt imot, at Kristus døde for våre synder etter skriftene, at han ble begravet, at han sto opp den tredje dagen etter skriftene*¹⁰

Ettersom Jesus døde på 0030-tallet, er teksten skrevet ca. 20 år etter at den faktiske hendelsen fant sted. Paulus møtte aldri Jesus. Men det er allikevel merkelig hvor lite han har å fortelle, og særlig i forhold til hvor ordrik han vanligvis er i sine brev! Men her tar han systematisk forbeholdet ”etter skriftene” overfor alt som har skjedd, både Jesu død og oppstandelsen, men ikke i forhold til døden selv: at ”han [Jesus] ble begravet”. Paulus tror i henhold til skriften (latin, *secundum scripturas*) slik det uttrykkes i den eldste, nikenske trosbekjennelsen fra tidlig 300-tall.¹¹

Jeg tenker at dette er aktuelt og spennende i vår tid. Kirkens tro og tradisjon er at vi tror i henhold til det som står skrevet og er oss overlevert. Som billedkunstner har en den frihet å la seg inspirere og sammenfatte alle inntrykk, impulser og tidligere erfaringer til et uttrykk. Istedenfor å diskutere selve innholdet i påskefortellingen, har jeg valgt å ta utgangspunkt i Getsemane hage der situasjonen enda er åpen. Jesus ber:

*”Abba, Far! Alt er mulig for deg. Ta dette begeret fra meg! Men ikke som jeg vil, bare som du vil.*¹²

Konklusjonen i Jesu bønn, er bønneleddet fra Herrens bønn: *La*

viljen din skje. Det er dette Jesus ber og det er det som blir fortsettelsen.

Uttrykket

Påskeinstallasjonen er et stedsspesifikt kunstnerisk arbeid som vil bli laget i to etapper. Den knappest formen for *La viljen din skje* er den gamle oversettelsen *Skje din vilje*. Jeg har valgt å bruke denne av personlige og kunstneriske årsaker. Først og fremst fordi det er denne formen jeg lærte som barn, dernest fordi jeg synes den korte teksten er strammere som form både tekstlig og som tegn. Jeg har for øvrig ingenting imot den nyere oversettelsen som kanskje er nærmere den greske formuleringen fra oldkirken.

Del I *Skje din vilje*, skrives før påsøndag. Materialet er knuste vinflasker i grønt glass, en betydelig del av materialet er altervinsflasker fra Oslo domkirke.

Del II lages dagen før påskemorgen (-aften). Informasjon om denne delen kommer påskeaften. Menigheten har i fastetiden (40 dager før påsøndag) samlet inn ufarget returglass som skal brukes i arbeidet.

Arbeidet vises frem til søndag 27. april og avsluttes med en samtale mellom kunstner og de besøkende.

Noter

¹ Teksten er skrevet kateketisk (fra gresk catechesis, muntlig undervisning) informativ slik at alle uansett forforståelse skal kunne forstå og følge den.

² Lukasevangeliet kapittel 11, vers 1 (Bibelen, norsk utgave 2011, se: <http://www.bibel.no/Nettbibelen?query=c6r4KKs2UzZMeekVrjfloOFJ3y9TVgdzsyLejw-JTRRwIje03GzWuf5ptPyZ7nDJg>).

³ Matteusevangeliet kapittel 6, vers 9-14 (Bibelen, norsk utgave 2011, se: <http://www.bibel.no/Nettbibelen?query=SyXGjvFYqNIZbs4N/mRmrQTLowLox73WpG-b3aY5TA4WstoyVUJrSkuGrVtRYdPOZ>).

⁴ Norsk oversettelse fra 2011, se: <http://www.kirken.no/?event=doLink&f-amID=2177>.

⁵ Se den Brümmer, Vincent. 2008. What are We Doing When We Pray? On Prayer and the Nature of Faith. Hampshire, UK: Ashgate. Original edition, 1984, side 12-13.

⁶ Brunvoll, Kirsten. 1964. Veien til Auschwitz. Oslo: Aschehoug. Original edition, 1947, s. 153.

⁷ Oversettelser til 1793 språk og dialekter finnes her: <http://www.christusrex.org/www1/pater/index.html>.

⁸ Skje var i islandsk oversettelse verðe, se <http://www.lofotpyramiden.com/fader-var.html>.

Se: http://no.wikipedia.org/wiki/Fader_v%C3%A5r

⁹ <http://www.catholic.org/encyclopedia/view.php?id=12332>

¹⁰ 1. Korinterbrev, kapittel 15, vers 3-5 (se: <http://www.bibel.no/Nettbibelen?query=yYAOw1g5DEgYQbwhVIgoijrVmC3E7g2sfGnsYox6mfmxJyWBRulAWm-j58rU+gD5>).

¹¹ Se: <https://www.nettkirken.no/boenn/boenner-aa-be/trosbekjennelsen/>.

¹² Evangelistene (kapittel, vers): sitatet er fra Markus (14. 36); se også Matteus (26.39); Lukas (22.42).

DEL II - JEG ER

I kapittel 3 i Andre Mosebok åpenbarer Gud seg for Moses i en brennende tornebusk. Moses får beskjed om å føre israelittene ut av Egypt. I vers 13-14 heter det:

Da sa Moses til Gud: «Sett at jeg går til israelittene og sier til dem: Deres fedres Gud har sendt meg til dere, og de så spør meg: Hva er hans navn? Hva skal jeg da svare dem?»

Gud svarte Moses: **Jeg er den jeg er.** Og han sa: **Slik skal du svare israelittene: Jeg er har sendt meg til dere.**¹³

Kristendommens dogmer og tale eller ord om Gud er for mange problematiske i vår tid. Det er ikke rart ettersom Bibelens tekster er 2-3000 år gamle og skrevet ut fra helt andre forutsetninger enn de vi lever med i dag. Men dette eldste Gudsbegrepet taler til meg og jeg har valgt det som et uttrykk for oppstandelsen.

Kunstnerisk komplementerer del I og del II hverandre. Del II er utført i knust returglass som menigheten har samlet inn og bokstavene fremstår her som fravær av materiale. Plasseringen i kirken er skjult i nordre vinge, mens del I ligger i hovedskipet rett under prekestolen. Bokstavene i del I vender fra prekestolen henimot menigheten, mens i del II er retningen motsatt: teksten er vendt mot prekestolen.

Noter

13 Moses gjette småfeet til svigerfaren Jetro, presten i Midjan. En gang han drev feet over til den andre siden av ørkenen, kom han til Guds fjell, Horeb. (2) Da viste Herrens engel seg for ham i en flammende ild som slo opp fra en tornebusk. Han så, og se! – busken sto i flammer, men den ble ikke fortært av ilden. (3) Og Moses sa: «Jeg vil gå bort og se dette mektige synet. Hvorfor brenner ikke tornebusken opp?» (4) Men da Herren så at han kom bort for å se, ropte Gud til ham fra tornebusken: «Moses, Moses!» Han svarte: «Her er jeg.» (5) Og Gud sa: «Kom ikke nærmere! Ta skoene av føttene! For stedet du står på, er hellig grunn.» (6) Så sa han: «Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud.» Da skjulte Moses ansiktet, for han var redd for å se Gud.

(7) Herren sa: «Jeg har sett mitt folks nød i Egypt og har hørt skrikene deres under slavedriverne. Jeg kjenner deres smerte. (8) Jeg har steget ned for å fri dem ut av hendene på egypterne og føre dem opp fra dette landet og inn i et godt og vidstrakt land, inn i et land som flyter av melk og honning, stedet hvor kanaaneerne og hetittene, amorittene og perisittene, hevittene og jebusittene bor. (9) For nå har skriket fra israelittene nådd meg, og jeg har også sett hvor hardt egypterne undertrykker dem. (10) Gå nå! Jeg sender deg til farao. Du skal føre mitt folk, israelittene, ut av Egypt.»

(11) Moses sa til Gud: «Hvem er jeg? Kan jeg gå til farao og føre israelittene ut av Egypt?» (12) Han svarte: «Jeg vil være med deg! Dette skal du ha til tegn på at det er jeg som har sendt deg: Når du har ført folket ut av Egypt, skal dere tjene Gud på dette fjellet.»

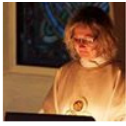
Annen Mosebok, kapittel 3, vers 1-13 (www.bibel.no)

**Gledelig
påske!**

Inger Bækken

April 17 at 9:11pm

Dagens preken var sånn. I morgen, Langfredag kl. 11.00 er det gudstjeneste hvor prekenen også er preget av utstillingen. Kom, kom! Skjærtorsdag-14, Nøtterøy kirke.

De kjente det i magen.
Det var noe som skulle skje.
De visste ikke helt hva.
Men de kjente det – uro...
Frykt.
Det var en grunn for det.
Det VAR virkelig noe som skulle skje.
For: Det hadde begynt å topp seg.
Soldater og sinne.
Slitne venner som sovner når de burde våket.
Angivere.
Politisk uro.
Opprørere.
De kjente på det – alle som var samlet den kvelden.
Jesus og vennene hans.
Det var noe som skulle skje.

"Skje din vilje".
Det står det her – på gulvet.
Ordene er jordnære.
De er grønne – og vakre.
"Skje din vilje".

Det kan være en vanskelig bønn å be.
Særlig hvis man ikke vet hva det er som skal skje.
Og – det vet vi jo ikke helt – mesteparten av tiden...
Vi ber om at en annens vilje enn vår skal skje.
Og da mister vi litt kontroll.
Eller?
Mister vi kontroll hvis vi ber: Skje din vilje?
Gjør vi egentlig det.
Tenk litt på det:
Vi har jo uansett ikke kontroll over fremtiden.
Vi vet jo ikke hva som skal skje.
De fleste av oss kan jo ikke se inn i fremtiden!
Vi kan ane noe.
Vi kan være litt klarsynte og vi kan legge sammen to og to og gjette oss frem til hva som skal skje.
Men – sikre kan vi aldri være – på fremtiden.

Nå er vi her – og jeg er urolig.
Vi har hørt fortellingen om det siste måltidet Jesus spiste.
Vi har hørt at han vasket føttene til vennene sine.
Han gjorde det mens verden utenfor var i opprør.
Mens folk feiret påske og kjøpte og solgte og hvisket og tisket og møttes i råd og utvalg og sammensverget seg.
Sånn var det utenfor.
Og så kan vi lure på: var det stille og rolig i rommet hvor Jesus var med vennene sine?
Nei – det var jo ikke det – for i det rommet var opprøreren Jesus – der var fornekeren og klippen Peter – der var den Jesus elsket mest – Johannes – der var angiveren Judas – og der var de "vanlige" disiplene, de som var litt statister i fortellingene, men som var viktige, tydelige statister.

Sånn var det i det rommet Jesus og vennene hans var.
Og nå er det vår tur.
Til å være i et rom med en verden i.
Vi er i verden her inne, samtidig som vi ikke er av verden.
For her inne kan vi få komme til Gud med uroen og frykten og det vi gruer oss til, alle svik og alle nederlag, alle brytninger.
Og så kan vi få bryne oss på mysteriene.
- Nattverdens mysterium.
Som startet med et helt vanlig måltid en påskefeiring for lenge siden.

Som siden har vært feiret.
- Fotvaskingen mysterium.
Hvor Jesus, Gud – bøyer seg ned og vasker vennenes føtter.

Jesus som det skulle skje mye med.
Og – som visste akkurat hva som skulle skje – og allikevel ba – "skje din vilje – ikke min – men din".
Det er sterkt, det!

Vi kan jo bare be den bønnen litt med venstrehånda – for vi vet jo allikevel ikke hva som skal skje i vår fremtid!

Men – jeg tenker litt sånn:
Hvis Jesus – som visste han skulle dø en grusom død – kunne be den bønnen – da skal kanskje vi våge oss til å gjøre det, vi også – vi som allikevel ikke aner hva som skal skje i vår fremtid.

Vi kan få be den bønnen og på den måten legge fremtiden i Guds hender?
Finne en ro i den bønnen.

I kirkerommet.
Her inne er verden og vi.
Og her inne, akkurat nå er det: uro og sorg, sinne og savn, for og imot, redsel og angst, glede og fred.

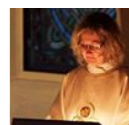
Og her inne er det også:
Fotvasking og måltid.
Vi gjør det samme nå.

Ja – altså – det blir ikke fotvasking her i dag – men på en måte gjør vi det symbolsk, hvis vi bøyer oss for hverandre og hjelper hverandre frem, er hverandres tjenere, gjør det i fellesskap på tross av alt som skiller oss.

Og måltid – det blir det – nattverdmåltid – et symbolsk måltid som har vært feiret siden den gangen.
Et måltid hvor vi kan komme og ta med oss alt i livet vårt – gleder, sorger, uro, frykt og angst.
Vi kan gå til nattverd mens det stormer utenfor eller inni oss – og takke og be.

Her inne samler vi oss om det samme – bønnen : "Skje din vilje" – og ord og sakrament!

Jeg kjenner det i magen – uro, frykt – for skjærtorsdag er en sånn dag.
Men – jeg skal ta det med meg til nattverden og jeg skal ta det med meg til Fader Vår og jeg skal ta det med meg til venner og familie og verden utenfor.
Sånn som Jesus ba meg om å gjøre.
Amen.

Inger Bækken

April 18 at 12:51pm

I påskedag er det gudstjeneste kl. 11.00 med fullt trøkk - tre dåp, nattverd, mye flott musikk, ny glassinnstallasjon og mange sprudlende mennesker som feirer oppstandelse!

Dagens preken var sånn:

Gud dør.
Hør på den setningen.
Gud dør!
Det er jo helt sprøtt, hvis det var det som skjedde – at Gud faktisk døde.
Men – la oss si det sånn: Gud hang der og døde!

"Skje din vilje" – det står det på gulvet her fremme. Og:
Guds vilje var at Gud skulle dø...
Guds vilje var at Gud skulle dø...

Og vi er kjappe til å spørre:
Hvorfor det?
Hva var vitsen med det?

Mange løsningsforslag har vært presentert opp igjennom historien.
Hvorfor måtte Gud dø?
Vi spør veldig raskt etter virkningen – konsekvensen.
Hva førte det til, det at Gud døde?
Hva ga hans død oss?
Hva gir Guds død oss?

Mange svar kan vi lese om i dogmehistorien, i kirkehistorien.
Ingen av løsningene gir det eneste og rette svaret.
Det er til syvende og sist et mysterium.

I år er det utstilling i vår kirke:
"Skje din vilje", står det på gulvet her fremme.
Den er laget av glass – glass som bærer mange forvandlinger i seg.
Mye død.

Sand blir brent – går ikke opp i flammer – men brennes – er i ovnen – dør.

Det flytende glasset pustes så over i en annen form.
Så dør det igjen – for kunstneren, hun har knust flasker ned i små biter – ødelagt flaskene – drept dem.

Og så er døde flasker lagt ut i bokstaver som former ordene : "Skje din vilje".

Det ligger mye død her fremme på gulvet...

Død er urovekkende og skummelt.

Skje din vilje – Guds vilje var at Gud skulle dø!

Det kan skape en følelse av ensomhet – å være uten Gud.

Guds død kan skape uro – det kan få oss til å skjelve.

Samtidig: Det går an å finne noe meningsfylt i dette...

Jeg synes fortellingen om Kristen Brunvoll som står i skriveboken, som følger Grete Refsums utstilling her i kirka, sier noe viktig om død og mening og bønner:

"La din vilje skje".

For:

Kristen Brunvoll forteller om sin opplevelse under transporten til konsentrasjonsleiren Auschwitz under andre verdenskrig i 1944:

"Jeg tenkte rolig og snakket rolig, men hele kroppen skalv, og det var ikke mulig for meg å bli rolig.

Jeg var sikker på at lastebilene som nå hentet oss, kjørte oss like til gasskamrene.

Plutselig orket jeg ikke å kjempe mer.

Jeg sa til meg selv: "Er det så at jeg skal dø, så la meg dø. Skje din vilje!"

Momentant slappet jeg av.

Skjelvingen opphørte og jeg ble fylt av en lykkelig varme, overbevist om at hvis jeg døde nå, så var det fordi det var det beste for meg."

Pust ut – lev med døden.

Det forteller historien om Kristen Brunvoll meg.

Pust ut – lev med den døde Gud.

Lev med den lidende Gud – den døde Gud.

Det blir vår utfordring å leve med det.

Å leve med det og ikke forvente at vi skal finne alle svarene på hvorfor dette skjedde.

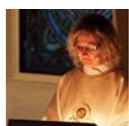
Leve med det, og ikke bare det: samtidig finne trøst i det.

For:

En lidende og død Gud vet hvordan vi har det, når vi lider og dør.

Og det er til å leve med, tenker jeg.

Amen.

Inger Bækken

April 20 at 1:58pm

Hurra!!! Og etter fantastisk påskedagsgudstjeneste, her er prekenen!
Litt stikkordsmessig i manusform. Litt mer kjøtt på beinet i levende live:

I. Påskedag, preken, utstilling – Nøtterøy kirke.

Den gladeste dagen i året – i kirken!

Lys – blomster – sang – musikk – dåp – nattverd – full pakke!

Vi feirer – en levende Gud!

Den aller gladeste dagen!

En levende Gud – som er - som faktisk er grunnen til at dere kan døpe barna deres...

Det er vanskelig å forstå – en levende Gud – som vi ikke kan se!

En levende Gud – som vi ikke kan bevise!

- I hvert fall ikke hvis vi vil bevise som bevis i vitenskapens verden...

Utstilling. Installasjon nr. 2 – gjort ferdig i går...

Har dere sett den?

Har dere funnet den?

Har dere lett?

Visst dere at dere skulle kikke etter den?

Den ligger ikke midt i kirken – man må lete litt – litt sånn "skattejaktaktig"...

Man må lete litt – være litt tålmodig...

Søke... Skattejakt! Lete – etter Gud – som lever!

Og: når dere finner det siste verket – legg merke til: det ligger på gulvenerender ikke på vegg- nede på gulvet!

Symbolisk – et bilde på Gud i vår verden.

Et bilde på Gud – født inn i vår verden – døde i vår verden – sto opp igjen i vår verden.

Og nå – Gud – på gulvet i Nøtterøy kirke???

Ja – fordi når dere finner kunstverket så vil dere se at det står – JEG ER!

Fortelle Historien om Moses som Gud åpenbarte seg for og sa: Jeg er - om seg selv.

Jeg er" har sendt deg – sa Gud til Moses!

Teksten – skrevet ned ca. 700 år før Jesus ble født – om en Gud som åpenbarer seg som : "Jeg er"!

Vi er her – fordi Gud har sagt og sier: "Jeg er!"

Og – her kan vi se det og oppleve det – I lys og blomster! Sang og musikk! I dåp og nattverd! Og sist – men ikke minst: I oss!

Vi kan ikke bevise at Gud finnes – sånn som vi kan etterprøve og bevise ting i vitenskapen!

Men: det viktigste beviset – det er at: Vi er!

Grete Refsums glasskunst er laget av henne – ja – men også av oss – levende mennesker!

Glasset som ligger på gulvet hos oss – det er samlet inn av mennesker her på Nøtterøy!

Bitene – de skinner og glittrer – de er jordnære og himmelnære!

Akkurat som Gud!

Akkurat som oss!

Mystisk og flott! Levende – glitrende – her og nå – se på det – tenk på oss – tenkt på Gud – som sier "Jeg er"!

Påskedag – Gud sier: "Jeg er" om seg selv.

Vi vet at: "Vi er"...

Gud er – og derfor er vi!

Og – se – let – og finn – hverandre – og da finner dere Gud som er!

Amen.

Inger Bækken er sokneprest på Nøtterøy, og har i påsken trukket inn kunstverkene som en del av tematikken under gudstjenestene.

På disse sidene kan se noen små glimt av Bækkens poster rundt prekene hennes. Dette er helt rå kopier og stikkord/manus for det som endelig ble sagt på dagen.

Nøtterøy kirke

Nøtterøy kirke er hovedkirken i Nøtterøy prestegjeld. Kirkens vestskip og tårnfot utgjør de opprinnelige kirkebygg, og er fra ca. år 1100, bygd i gråstein.

Kirken er utvidet mot øst som korskole i to tilbygningsetapper, i 1839 og 1883.

Hver av disse tilbygninger, som imøtekom nye behov og stilutvikling, har endret kirkens preg fullstendig.

Kirken var opprinnelig innviet til jomfru Maria, og dens festdag var 16. august.

Dette fremgår både av biskop Eysteins jordebok (1398) og et brev fra pave Johannes XXII, sendt av Avignon i Syd-Frankrike i 1323.

I dette brev, som er den eldste etterretning om kirken, omtales kirken slik på latin: "ecclesia de Niotaroy...beatissime virgins Maria constructa". D.e. "Nøtterøy kirke...bygget til ære for den salige jomfru Maria".

Steinrelieff

Noe av det mest interessante ved kirken er steinrelieffene på forskjellige steder i kirkemuren.

Disse relieffer har sannsynligvis vært hjørne-stener eller portalstener i den opprinnelige kirke. I så fall kan de dateres tilbake til 1000-tallets siste halvdel. Slangene og de kjempende dyr er symboler på de gudfiendlige og ødeleggende makter utenfor kirken. Bildene på kirkemuren skulle fortelle at her stanset de onde maktens mulighet. Innenfor var det trygghet å finne.

Dåpefonten

Dåpefonten har opprinnelig bestått av fotstykke og vannskål. Dette kunstverket synes å være fra slutten av 1100-tallet. Stilpreget viser i retning av en overgangsform mellom romansk og gotisk.

Dåpefonten er sannsynligvis av gotlandsk opprinnelse. Stenhuggeren Sighraf, som virket 1175 - 1210, er muligens kunstneren bak dette meget interessante inventar av kirken. Dåpefontens fotstykke er av kalksten.

I hver av sokkelens hjørner er det uthugget en mannsperson. 1. En geistelig med helskjegg og bispehue. 2. En biskop med sid kjortel og krum stav. 3. En ridder med spisst skjold. 4.

En figur med avslått hode. - Mellom de to geistlige er det uthugget en sittende mann med løftet hammer - sannsynligvis en avbildning av kunstneren som har utført dåpefonten.

NØTTERØY kirke

Teksten og bilder er hentet fra folderen "Nøtterøy kirke".

Grete Refsum

Grete Refsum er billedkunstner utdannet ved Statens håndverks- og kunstindustriskole i Oslo, diplom i glassmaleri (1985) og hovedfag i farge (1992). Hun har dr. grad fra Arkitekthøgskolen i Oslo (2000) i temaet kirkelig kunst. I 25 år har Refsum arbeidet med religion og eksistensielle spørsmål som tema i sin kunst og sitt kunstneriske utviklingsarbeid (artistic research). Med utgangspunkt i vestlig kristen tradisjon har hun utforsket korset som symbol, liturgi og bønn eller meditasjon. Målet er å skape nye visuelle tolkninger som kan bidra til å speile vår tids religiøsitet. Intensjonen er å løfte frem det som synes relevant i samtiden og bringe dette videre til nye generasjoner. De siste årene har Refsum eksperimentert med relasjonelle kunstprosjekter i kirkerom, der menigheten og de besøkende har vært involvert som deltagere. Formspråket er gjennomgående abstrahert, geometrisk og symbolsk slik at det åpner for dialog mellom: tro og ikke-tro, økumenisk mellom ulike kristne retninger, og interreligiøst mellom forskjellige religioner.

For mer informasjon og curriculum vita, se: www.refsum.no